

A 2012-ES MALI KONFLIKTUS ÉS ELŐZMÉNYEI

THE MALIAN CONFLICT OF 2012 AND ITS ANTECEDENTS

Mali függetlenedése óta továbbra sem képes megküzdeni belső feszültségeivel. A kormány évtizedeken keresztül letörte a felkelő tuareg csoportokat, majd azokat társadalmi-gazdasági helyzetük javítását célzó egyezményekkel hitegette. A megoldatlan társadalmi-gazdasági konfliktusok, az ismételt súlyos szárazság ismét felerősítette a tuaregek önállósodási vágyát. A líbiai polgárháborúból (2011) hazatérő tuaregek, már harci tapasztalattal és jelentős fegyver mennyiséggel lépték át a határt, és váltak a fegyveres felkelés katonai erejévé. A felkelés legnagyobb sikereként a tuareg lázadók kikiáltották Azawad függetlenségét. A felkelésben részt vevő iszlám radikálisok – eltérő céljaik miatt – azonban szakítottak az önállósodásért küzdőkkel, szembefordultak velük, majd támadásaikat kiterjesztették Mali déli területei irányába. A nemzetközi közösség elítélte a történeteket és Franciaország katonai erővel beavatkozott a konfliktusba. Ezt követően afrikai oldalról az ECOWAS felajánlott erői hadba léptek, míg az EU felállított egy kiképző missziót a mali haderő támogatása és a belbiztonsági helyzet helyreállítása érdekében.

Since its independence, Mali hasn't been able to cope with its internal tensions. The government has cracked down on the Tuareg rebel groups for decades, and made them to believe in agreements to be improved their social and economic status. The unresolved socio-economic conflicts and the recurring severe drought have re-intensified the Tuaregs' desire for independence. The returning Tuaregs from the Libyan Civil War (2011) crossed the borders with combat experience and a substantial quantity of arms to become the military force of the Malian uprising. As the greatest success of the uprising, the Tuareg rebels proclaimed the independence of Azawad. The Islamic radicals involved also in the uprising - because of their different goals - broke up with the Tuaregs. They turned against them, and extended their attacks towards the southern regions of Mali. The international community has condemned the events and the French military forces intervened in the conflict. Subsequently from African side, the ECOWAS forces entered the war, while the EU has set up a training mission in support of the Malian armed forces and the restoration of the internal security situation.

TÉMAFELVETÉS

Cikkünkben a 2012-es Mali konfliktus okait és folyamatát elemezzük. A maliban élő tuaregek eddig számos alkalommal fellázdak a mali kormány ellen, de ez idáig a *látszat egyezményeken* kívül nem voltak képesek valós eredményeket elérni. A 2011-es líbiai polgárháború azonban merőben megváltoztatta a helyzetet. Elemzésünkben ezért kitérünk arra, hogy a Kadhafit támogató tuaregeknek miért kellett elhagyniuk Líbiát, és miért jelentett hatalmas változást Maliba visszatérésük. Próbáljuk feltárni annak a hátterét is, hogy a radikális muszlim szervezetek honnan szereztek fegyverutánpótlást.

Részletesen bemutatjuk a 2012-es Mali konfliktust, annak érdekében, hogy láthatóvá váljanak az érintett felek eltérő álláspontjai is, ezáltal érthetőbbé téve az események menetét. Végül kitérünk a nemzetközi közösség válaszára, folya-

H A D T U D O M Á N Y I S Z E M L E

BÁLINT Tamás – DR. ZSIFKÓ Mariann

Budapest, 2013.
6. évfolyam 3. szám

matát és eredményeit bemutatva,¹ mindezt elsősorban a témával foglalkozó főként nemzetközi sajtóinformációkat, és a térséggel foglalkozó elemzéseket felhasználva.

Kutatásunk célja annak megállapítása, hogy mi járult hozzá a mali konfliktus kialakulásához, és mi volt ennek a folyamata. Az előbbieket és a nemzetközi közösség reakciójának elemzése segít feltárni a térség biztonsági helyzetét befolyásoló kiemelkedő tényezőket. Cikkünk végén következtetéseket vonunk le, amelyek rámutatnak a régió törékeny biztonsági helyzetére, és példát hozunk a „win the hearts and minds” elv hasznosságára az adott helyzetben.

A MALI KONFLIKTUS ELŐZMÉNYE

A TUAREGEK

Mali 1960-as függetlenné válása óta a tuaregek több alkalommal törekedtek Észak-Mali, Azawad régiójának területi függetlenségének elérésére. 1962-63-ban kitört az első tuareg lázadás, amely a kormányerők győzelmével és kemény tuareg-ellenes megtorló intézkedésekkel ért véget. 1990-ben ismét fellázadtak a tuaregek, amely a Tamanrasset békeegyezmény megkötésével ért véget. Ezt később az 1992-es Nemzeti Paktum elfogadása követte.

2006-ban a tuaregek újból fellázadtak a kormány ellen, amely egy ismételt békeegyezmény aláírásával² végződött. A mali vezetés azonban továbbra sem volt képes a gyakorlatba átültetni a békeegyezmény bizalmerősítő pontjait és ezáltal valós alternatívákat kínálni a felek számára, így folytatódtak a kisebb intenzitású fegyveres összecsapások.

Az 1970-es évektől Moammer Kadhafi a líbiai belső lázadások megfékezésére és a határvédelmi feladatok ellátására jelentős tuareget toborzott Iszlám Légijába. 2011-ben e folyamat felerősödött, miután Moammer Kadhafi elnök ismét toborzó kampányba kezdett a líbiai felkelés megfékezésére okán. Az Észak-Malit sújtó szárazság, munkanélküliség és a helyi fizetésekhez képest kiemelkedő zsold miatt több ezer tuareg jelentkezett Kadhafi Iszlám Légijába. A tuaregek a líbiai polgárháború során aktívan részt vettek az ellenállók elleni fegyveres küzdelemben, amely során valós harci tapasztalatokat szereztek, és jelentős mennyiségű fegyverhez jutottak.

Tuaregek elhelyezkedése országhatárokon át.

<http://news.bbc.co.uk/2/hi/africa/7784641.stm> (Letöltés ideje: 2013.04.06.)

¹ Mivel a konfliktus még nem zárult le, cikkünkben a francia alakulatok kivonásának kezdetéig elemezzük a történeteket, ott pontot téve rá.

² Algériai Egyezmény.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

BÁLINT Tamás – DR. ZSIFKÓ Mariann

Budapest, 2013.
6. évfolyam 3. szám

2011-ig a tuareg lázadások sikertelenségének okai között említhető a tuareg törzsek megosztottsága,³ az érintettek eltérő céljai, valamint a hadi felszerelések hiánya, a harcosok kiképzetlensége és a katonai műveletek alul szervezettsége.

A LÍBIAI POLGÁRHÁBORÚ,⁴ ÉS HATÁSA A MALI KONFLIKTUSRA

2011. januárban több, Líbia keleti részében található városban helyiek a kormány szociálpolitikai irányvonala ellen demonstráltak. Februárban a tüntetők állami intézményeket támadtak meg Bengáziban, Adzsdabijjában, Dernában és Bajdában. Ezt követően február 27-én megalakult a Líbiai Nemzeti Átmeneti Tanács (NÁT),⁵ amely törekedett összehangolni a felkelésben résztvevő ellenálló csoportok műveleteit, valamint kapcsolatot tartott a nemzetközi közösséggel. A keleti országrészben zajló demonstrációk mellett Tripoliban is tüntetések kezdődtek.

Kadhafi a hadsereg és zsoldosok bevetését választotta a kialakult helyzet „normalizálására”. A Kadhafi-hű erők, beleértve a tuareg zsoldosokat is, márciusig támadták és felszámolták a fegyveres ellenállók többségét. Ekkor az ENSZ BT kiadta 1973. számú határozatát, amelyben légtér tilalmi zóna (NFZ)⁶ kialakítását rendelte el Líbiára vonatkozóan. Az ENSZ határozat érvényesítését először Franciaország és Nagy-Britannia vállalta magára, majd március 27-én a NATO vette át az irányítást, elindítva az Operation Unified Protector (OUP)⁷ műveletét. A Kadhafi-lojalisták és az ellenállók közötti fegyveres összecsapások 2012 októberében fejeződtek be, miután 20-án Moammer Kadhafi elnök életét vesztette, a NÁT bejelentette Líbia felszabadítását, és végül 31-én a NATO bejelentette OUP műveletének végét.

Az ország felszabadítását követően az ország keleti és nyugati törzsei, valamint a Kadhafi által behívott tuareg törzsek közötti hagyományos megosztottság kiéleződött, amely a tuareg fegyvereseket az ország elhagyására sarkallta. A tuaregek kihasználva a Kadhafi-éra bukását követő zűrzavart, az őrizetlenül hagyott fegyverraktárakból hadi felszereléseket szereztek. A helyzetet súlyosbította, hogy iszlám szélsőségesek szintén jelentős mennyiségű fegyverhez jutottak a kialakult helyzet miatt.⁸ Több jelentés megerősítette, hogy líbiai fegyverek kerültek nyugat-afrikai lázadó iszlamista csoportokhoz, szíriai ellenállókhoz és a Gázai övezetben működő szélsőségesekhez is. A Kadhafi-rendszer bukását követően a behívott tuareg harcosok⁹ többsége visszatért Maliba. Jelentések szerint a tuareg harcosok, a harcokban való aktív részvétel miatt, komoly harci tapasztalattal és fegyverzettel jelentek meg a térségben, amely hozzájárult a Száhel régió destabilizálásához.

A 2012-ES TUAREG FELKELÉS

2011-ig a nemzetközi közösség Malit a térség legstabilabb államának tartotta, mivel Amadou Toumani Touré és elődje Oumar Konaré elnökök átfogó gazdasági és szociális programokat indítottak be Maliban. 2011-ben azonban súlyos szárazság sújtotta az országot, amely nagyfokú mezőgazdasági károkhöz és éhínséghez vezetett az országban. A természet okozta károk mellett növekedtek a mezőgazdasági termékek árai, valamint általánosságban elmondható, hogy folytatódott a lakosság lélekszámának növekedése és a falvak elhagyása. Emellett ismét felszínre kerültek az ellentétek az északi és déli törzsek, valamint a kormány között.

³ Iyad Ag Ghaly megalapította az Ifora törzshöz kötődő tuaregekből a Népi Mozgalom Azawadért szervezetet (Popular Movement for the Azawad, PMA), míg a nem Ifora törzshöz tartozók az Azawad Felszabadításáért Forradalmi Hadsereget (Revolutionary Army for the Liberation of the Azawad, ARLA) és az Azawad Felszabadítása Frontot.

⁴ Bővebben lásd: Besenyő János-Marsai Viktor: Országismertető-Líbia. „Sereg Szemle” Kiadvány 2012. p 62-73.

⁵ A Líbiai Nemzeti Átmeneti Tanács nemzetközi elismeréséről, és szerepéről lásd: Országismertető-Líbia. p 24-26, 78-79.

⁶ No Fly Zone

⁷ Egyesített Védelmi Művelet

⁸ 2012 júniusában két milícia között fegyveres összecsapás volt al-Dafnyahban, az ott található rendőri fegyverkészlet birtoklásáért.

⁹ Besenyő és Marsai eredetileg 6000 fő tuareg zsoldost említ Líbiában. (Országismertető-Líbia. p 92-93.)

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

BÁLINT Tamás – DR. ZSIFKÓ Mariann

Budapest, 2013.
6. évfolyam 3. szám

2011-ben Észak-Maliban több tuareg fegyveres csoport egyesülésével és a Líbiából hazatérő fegyveresekkel megalkult az **Azawad Függetlenségéért Nemzeti Mozgalom** (MNLA).¹⁰ Egy év felkészülés után 2012. januárban az MNLA támadást hajtott végre a kormányerők ellen Menakában és Tessalitban, majd több kisebb település ellen. Az MNLA kezdeményezett fegyveres felkeléshez csatlakozott Iyad al Ghaly által vezetett Ansar Dine iszlamista csoport, és az Al-Kaida az Iszlamista Maghribben (AQIM)¹¹ terrorszervezet fegyveresei is. Január végén feltételezhetően az AQIM és külföldi iszlamista szélsőségesek lefegyverzést kövözően kivégezték Aghelok védőit.

Februárban Soumeylou Boubeye Maiga mali külügyminiszter és a 2006. május 23-a Demokratikus Szövetség a Változásért tuareg képviselői tárgyaltak a mali helyzetről Algériában. A felek felszólították a harcokban résztvevő erőket a párbeszéd megkezdésére. Az MNLA – részvétele hiányára fogva – elutasította a kezdeményezést és folytatta műveleteit a Mali haderő aleggységei ellen. A hónapban a felkelők elfoglalták Menakát és támadták Kidalt. E műveletekkel egyidőben az MNLA sikeres támadást hajtott végre az algériai-mali határ térségében lévő Tinzaouaten város ellen, amelynek védői felszerelésüket hátra hagyva Algériába menekültek. A támadások fokozódásával és a mali kormány felkelőellenes propagandájának hatására tuaregellenes tüntetések kezdődtek Bamakóban.

Márciusban Tessalit városa több ízben cserélt gazdát, amelyet végül az MNLA szerzett meg véglegesen. A haderő szervezetlen visszavonulása miatt a felkelők ismét jelentős mennyiségű fegyverhez jutottak. A hónap végére a felkelők akadálytalanul folytatták előrenyomulásukat Timbuktu irányába és sikeresen elfoglaltak több északi várost.

Bamakóban fiatal tisztok egy csoportja katonai puccsot követett el a hatalmon lévő Amadou Toumani Touré ellen, hangsúlyozva a katonák felszerelésbeli hiányosságait és a vezetés nem megfelelő ellenlépéseit a tuareg felkelésre. A nemzetközi közösség nyilatkozatban elítélte a puccsot, és egyben felszólította a katonai vezetést a hatalom polgári kézbe történő visszarendezésére. Az ECOWAS szankciók életbeléptetésével, míg az AU Mali tagságának felfüggesztésével válaszolt a kialakult helyzetre.

Emellett megkezdődött Gao város ostroma, amelyben a szélsőséges iszlamista MOJWA¹² is részt vett. Az Ansar Dine szélsőséges csoport pedig súlyos harcokat követően elfoglalta Kidalt.

A kialakult helyzet miatt a kormány tárgyalásokat folytatott az MNLA képviselőivel Burkina Fasóban és egyben a szomszédos országok beavatkozását sürgette. Az MNLA-val a tárgyalás eredménytelenül végződött.

Áprilisban a felkelők – kihasználva az Amadou Sanogo százados katonai hatalomátvétele okozta belpolitikai zavart – megtámadták, majd elfoglalták Timbuktu tartományt, és annak székhelyét Timbuktu is. Ezzel a felkelők kezére került a három északi tartomány teljes területe, amely Mali kétharmad részét teszi ki. Április 6-án az MNLA nyilatkozatban kikiáltotta Azawad függetlenségét és befejezettnek nyilvánította a katonai műveleteket. Az elszakadást azonban nem követte a nemzetközi közösség elismerése, és felszínre hozta a felkelésben résztvevő csoportok közötti ellentéteket.

Májusban és júniusban az MNLA és Ansar Dine képviselői több alkalommal egyeztettek a közös célokról. A tárgyalások során az MNLA határozottan kiállt a független Azawad mellett, míg iszlamista szövetségesei elsősorban a saría bevezetése mellett törtek pálcát, amit egész Malira ki akartak terjeszteni. A helyzetet súlyosbította, hogy az MNLA létrehozta Azawad „kormányát”, amelyben viszont nem kaptak helyet az arab törzsek képviselői. Az eltérő célok és a meg egyezésre képtelenség fegyveres összecsapáshoz vezetett az MNLA, Ansar Dine és azt támogató törzsi fegyveresek között Kidal és Timbuktu térségében.

Ezt követően a nyár folyamán a MOJWA, az AQIM és Ansar Dine fegyveresei megtámadták és elűzték az MNLA fegyvereseit Gaoból, Timbuktuból és Ansongóból. Szeptemberben a MOJWA folytatta előrenyomulását, és elfoglalta a Ganda Iso milícia által védett Douentza várost, míg az Ansar Dine novemberben Léré város feladására készítette az MNLA-t.

¹⁰ The National Movement for the Liberation of Azawad

¹¹ Al Kaida In The Islamic Maghreb

¹² Movement for Oneness and Jihad for Western Africa

NEMZETKÖZI VÁLASZLÉPÉSEK

AFRIKAI ÁLLAMOK

2012. március 23-án az Afrikai Unió és az ECOWAS¹³ tagállamai elítélték Amadou Sanogo százados által vezetett hatalomátvételt, követelték a demokratikus intézmények helyreállítását¹⁴ és az országon belüli konfliktus felszámolását. A felszólítást követően a százados alapította CNRDR¹⁵ 72 órát kapott a kérék teljesítésére, amelynek hatására Sanogo béketárgyalást kezdeményezett az MNLA-val.

Április 6-án az ECOWAS és a CNRDR képviselői a békés hatalomátadásról tárgyaltak Maliban. A tárgyalások eredménye, hogy április végén egy átmeneti kormány alakult, amelynek vezetőjévé a mali Nemzetgyűlés előző elnökét, Diouncounda Traorét nevezte ki az *egykori államfő* státuszt kapó Amadou Sanogo. Ugyanazon a napon az MNLA kikiáltotta Azawad függetlenségét, amelyet az AU és az ECOWAS egyaránt elutasított.

Az ECOWAS tagállamok – látva a felkelők sikerét, és tartva egy esetleges tuareg, vagy radikális iszlamista térnyeréstől a térségben, készültségbe helyezték erőiket. Kezdetben nehézséget okozott az a tény, hogy a Szervezet eddig még sohasem avatkozott be fegyveresen tagállamainak belügyeibe. A helyzet kényességére jól rámutat az a tény, hogy Nigéria és Niger volt az elsők között, akik csapatokat ajánlottak fel egy fegyveres beavatkozáshoz.¹⁶ Ezt követően az ECOWAS tárgyalt a különböző felkelő csoportokkal, és újból felszólította a mali vezetést az alkotmányos rend helyreállítására, és átlátható elnökválasztás megtartására. Emellett az ECOWAS kilátásba helyezte Mali szervezetbeli tagságának felfüggesztését is.

ENSZ-REAKCIÓ ÉS A NEMZETKÖZI BEAVATKOZÁS

2012. március 23-án az ENSZ BT szintén elítélte az erőszakos hatalomátvételt, és követelte az alkotmányos rend helyreállítását Maliban.

A BT állandó tagjai közül Franciaország az afrikai országban történő beavatkozást sürgette, mivel szerinte az afrikai országoknak – nyugati támogatással – katonai erővel kellene helyreállítani Mali belső stabilitását. Az ECOWAS vállalta a műveletben való részvételt, ugyanakkor az akcióra való felkészületlensége miatt a BT átlátható műveleti tervekhez kötötte a beavatkozáshoz szükséges hozzájárulását. Júliusban a BT kiadta 2056 (2012) számú határozatát, amelyben a Mali konfliktust fenyegetőnek minősítette a nemzetközi békére és biztonságra nézve, követelte a puccsot megelőző alkotmány visszaállítását, továbbá sürgette az átlátható elnökválasztás megtartását és a belső rend stabilizálását. Emellett az a Nemzetközi Büntetőbíróság (ICC) is bekapcsolódott a mali helyzet kivizsgálásába, miután a felkelők muszlim történelmi emlékeket rongáltak meg műveleteik során Timbuktaban.

Decemberben az iszlám szélsőségesek térnyerésének megakadályozása miatt a BT kiadta 2085 (2012) számú határozatát, amely felhatalmazást biztosított egy katonai intervencióra a Maliban tevékenykedő terrorszervezetek ellen. Ezt követően 2013. január 9-én Dioncounda Traore, a Mali Köztársaság ideiglenes elnöke felkérte Franciaországot az iszlamista csapatok megállítására. A felkérést követően az Ansar Dine elfoglalta Kona városát januárban.

¹³ Economic Community of West African Countries. A Nyugat-Afrikai Államok Közössége 1975-ben jött létre a tagállamok gazdasági integrációjának növelése céljából. A szervezetnek jelenleg Benin, Burkina Faso, Zöld-foki Köztársaság, Gambia, Ghána, Bissau-Guinea, Elefántcsontpart, Libéria, Mali, Niger, Nigéria, Szenegál, Sierra Leone, Togo a tagállamai.

¹⁴ A hatalomátvételt követően a százados bejelentette, hogy felfüggeszti az állam alkotmányát, és átveszi annak vezetését.

¹⁵ National Committee for the Democracy and the State – A Demokráciáért és az Államért Nemzeti Tanács.

¹⁶ Niger a nagyszámú tuareg kisebbség esetleges radikalizálódása, míg Nigéria a Boko Haram radikális iszlamista mozgalom más terrorszervezetekkel való aktívabb együttműködésének veszélye miatt tartotta fontosnak a beavatkozást Maliba.

BÁLINT Tamás – DR. ZSIFKÓ Mariann

Budapest, 2013.
6. évfolyam 3. szám

A „SZERVÁL HADMŰVELET” ÉS AZ AFISMA BEVETÉSE

A 2012-es puccsot követően az országban tartózkodó európai katonai kiképzők elhagyták Malit. Mali vezetői – látva az iszlamisták előretörését – egy új különleges alakulat felállítását hagyták jóvá júliusban, amely hatására, és a BT decemberi döntését követően Franciaország újraindította katonai tréning programját. 2013. januárban Hollande francia elnök kijelentette, hogy Franciaország felkészült egy esetleges katonai intervencióra.

Ezt követően Franciaország a BT 2085 (2012) számú határozata – és a mali vezetés felkérésére – alapján megindította „Operation Serval” elnevezésű hadműveletét. A művelet megindításának módját ugyan vitatták egyes francia ellenzéki erők,¹⁷ ugyanakkor a beavatkozással mindenki egyetértett. Nagy-Britannia szintén kiállt a francia kezdeményezés mellett és támogatásáról biztosította azt. Németország, több európai állam és Kanada légiszállítási-kapacitás biztosításával járultak hozzá a művelet sikerességéhez, és pénzügyi forrásokat biztosítottak az ország humanitárius helyzetének javítására. Az Amerikai Egyesült Államok légiszállítással, felderítési adatok biztosításával, majd később légi-utántöltéssel járult hozzá a művelethez.

Január 11-én a francia különleges erők alárendeltségébe tartozó helikopterek megtámadták az iszlamista erőket Sévaré térségében, amely egyben a francia hadba lépést is jelentette. Másnap francia és mali csapatok bevetésével elkezdődött Konna ostroma, majd a francia légierő kijelölt gépei bombázták Goaban tartózkodó iszlamista fegyveresek állásait.

A harcok súlyosbodásával Franciaország 800 fős kontingensét 1.400 főre bővítette. A francia és mali alakulatok január 21-ig visszafoglalták az iszlamistáktól Konnat és Diabalyt, majd január 25-én Homborit. A francia erők ezt követően elfoglalták Gao repülőterét, majd – kiterjesztve a műveletet – 27-én a teljes várost. Január 30-ig a mali és francia erők – ellenállás nélkül – visszafoglalták Timbuktu és Kodalt. Franciaország a visszafoglalt területek megtartásáért további csapatokat vezényelt a térségbe, így a francia intervenció kontingens létszáma 4.000 főre emelkedett.

Januárban a francia intervencióval párhuzamosan az ECOWAS vezetői úgy döntöttek, hogy azonnal bevetik a Mali konfliktus rendezésére életre hívott közös haderejüket (AFISMA).¹⁸ Január 17 és 20-a között Nigéria, Szenegál és Togo megkezdte áttelepíteni a felajánlott légi és szárazföldi alegységeit Maliba és Nigerbe. Január 24-én Burkina Fasó-i katonák váltották le a Niger folyón átívelő hidat őrző francia katonákat Markalában, így az AFISMA létszáma január 31-én elérte az 1.400 főt. Februárban a csádi haderő felajánlott alegységei megkezdtek műveleteiket Kidal városában és annak térségében. Libéria szintén egy szakasznyi erővel csatlakozott a békefenntartó alakulathoz.

A „Szervál” művelet megindítását követően január 14-én az MNLA kijelentette, hogy csatlakozna a francia és mali kormányerőkhöz az iszlamisták elleni harcban, és kifogásolta az ECOWAS beavatkozását.

Annak ellenére, hogy a francia-mali erők és az AFISMA alegységei visszafoglalták és ellenőrzésük alá vonták a főbb városokat, folytatódtek a radikálisok támadásai. A szélsőséges fegyveresek gyalogsági fegyverekkel támadták a Szövetségeseket február 5-én, majd házilag készítésű robbanószerkezetet hoztak működésbe egy járőrük mellett február 8-án Gaoban. Februárban és márciusban az algériai határ térségben elterülő Adrar des Ifoghas hegységben szintén folytatódtek az iszlám szélsőségesek és a szövetséges erők közötti összecsapások. Az összecsapásokban addig 38 katona

¹⁷ A Baloldali Párt és a Zöldek kifogásolták, hogy szerintük Francois Hollande francia elnök a parlament és a kormány előzetes meghallgatása nélkül hagyta jóvá a művelet megindítását.

¹⁸ African-led International Support Mission to Mali – Mali Nemzetközi Segítségnyújtási Misszió. Az ENSZ BT 2085 (2012) számú határozata tette lehetővé a művelet létrehozását. Csapatfelajánlók és az alegységek tervezett létszáma: Benin (300 fő), Burkina Faso (500 fő), Csád (1800 fő), Nigéria (1200), Szenegál (500 fő), Togo (500 fő). Az egység parancsnoki beosztását a nigériai Shehu Usman Abdulkadir vezérőrnagy látja el, míg parancsnokhelyettese a nigéri Yaye Garba dandártábornok.

BÁLINT Tamás – DR. ZSIFKÓ Mariann

Budapest, 2013.
6. évfolyam 3. szám

vesztette életét.¹⁹ A veszteségek ellenére a gyors beavatkozás lehetővé tette az iszlamisták visszaszorítását és több vezetőjük likvidálását.

A műveletek megindulását követően az AU 50 millió USD pénzügyi alapot különített el a mali haderő és az AFISMA műveleteinek biztosítására.²⁰

A francia haderő eredeti célkitűzését teljesítve – az iszlamista fegyveres csoportok sikeres visszaszorítása után – április 9-től elkezdte csapatainak kivonását Maliból. Terv szerint az erők egy része kivonásra kerül, egyes alegységek a későbbi ENSZ békefenntartó erők részét képeznek, míg ezer fő antiterrorista-műveletek végrehajtásának céljából maradna a térségben.

EU KIKÉPZŐ MISSZIÓJA MALIBAN

2013. január 17-én az EU külügyminiszteri értekezletén a tagországok képviselői rendkívüli ülésen tárgyaltak a Maliban kialakult helyzetről Brüsszelben. A képviselők úgy döntöttek, eleget tesznek a BT 2071 (2012) számú határozatának, amelyben az ENSZ felkérte a nemzetközi és regionális szereplőket, hogy járuljanak hozzá a mali haderő támogatásához. Ezt követően az EU Külügyek Tanácsa²¹ úgy határozott, hogy francia-vezetéssel azonnali hatállyal felállít egy EU katonai kiképző missziót, amelynek célja, hogy támogatást nyújtson a mali haderő műveleti képességének eléréséhez, amely ezáltal képessé válik az ország integritásának²² helyreállítására.

2013. februárban az EUTM-Mali előkészítő részlege megkezdte munkáját Bamakóban, majd márciusban a felajánlott kiképzők megkezdték az országba áttelepülést. Április 2-án az EUTM-Mali segítségével megalakult az első zászlóalj, amelynek megkezdődött a 10 hetes kiképzése.²³ A misszióhoz Magyarország legfeljebb 15 főt ajánlott, akik váltással együtt maximálisan 2014. május 18-ig maradhatnak Maliban.

KÖVETKEZTETÉSEK

Amint az számos afrikai ország esetében megfigyelhető, az etnikai csoportok élőhelye és munkalehetősége nem egyezik a jelenlegi – kolonizációs időkből örökölt – országhatárokkal. A tuaregek számos alkalommal lázadtak fel a központi vezetés ellen azzal a céllal, hogy önálló államot hozzanak létre. A mali társadalom kisebbségben lévő tuareg csoportjai függetlenségüket az önállósodási vágy, a szubjektív elnyomottság érzése, a fiatalok kilátástalansága és a relatív katonai fölény érzése miatt forszírozták. A mali vezetés nem foglalkozott érdemben a kisebbségben lévő tuaregek problémáival, nem tartotta be az előzetes megegyezéseket, és katonai puccsot végrehajtókat is a tuareg lázadók leverése ösztönözte. A 2012-es tuareg lázadás miatt, továbbá az MNLA Azawad függetlenségének kikiáltásakor felállított kormánya kirekesztő politikája miatt a mali társadalom továbbra is marginalizálni fogja a népcsoportot, és támogatja majd a tuaregek elleni hazai, és szomszédos országokbeli műveleteket.

Emellett megfigyelhető, hogy a tuareg lázadások időpontjai közel egybeesnek a térséget sújtó jelentős szárazságok idejével (1960-as, '90-es évek, majd 2011). A szárazság fokozta az öntözéshez szükséges vízmennyiséget, amely hatására jelentősen emelkedtek a mezőgazdasági termékek árai. A helyzetet súlyosbítja, hogy a térség lélekszáma jelentő-

¹⁹ 34 csádi, öt francia, kettő nigériai, egy togói, és egy Burkina Faso-i katona vesztette életét.

²⁰ A felajánlott dotáció ugyan elenyésző a művelet feltételezett 460 millió USD költségéhez viszonyítva, ugyanakkor ez volt az első alkalom, hogy az AU költségvetési keretéből béketámogató műveletre áldozott.

²¹ EU Foreign Affairs Council

²² A misszió tervezetten 15 hónapig tart, 250 fő kiképző és 200 fő támogató feladatokat ellátó katona vesz részt benne, amelyet François Lecointre dandártábornok vezet. A misszió parancsnoksága Bamakóba települt, míg a kiképzők a főváros közelében található Koulikoroba (Bamakó ÉK 60 km) települtek. A misszió tervezett költsége 12.3 millió euró. Résztevő országok és kezdeti felajánlásai: Franciaország (207 fő), Németország (73 fő, februárban 330 fő telepítését hagyta jóvá a Bundestag), Spanyolország (59 fő), Nagy-Britannia (40 fő), Csehország (33 fő), Belgium (31 fő), Lengyelország (20 fő), Svédország (14 fő), Olaszország (14 fő), Finnország (10 fő), Magyarország (10 fő), Írország (8 fő), Ausztria (7 fő), Bulgária (4 fő), Görögország (4 fő), Szlovénia (3 fő), Észtország, Litvánia és Lettország (2-2-2 fő), Luxemburg, Románia, Portugália (1-1-1 fő).

²³ A misszió tervezett ideje alatt az EUTM-Mali kiképzői kiképzik a mali haderő kijelölt 4 zászlóalját.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

BÁLINT Tamás – DR. ZSIFKÓ Mariann

Budapest, 2013.
6. évfolyam 3. szám

sen növekszik, ami fokozottabb mezőgazdasági termékszükségletet és ezzel egyidejűleg jelentős víztartalékot igényel. Az utóbbi faktorok, és az ország belső instabilitása miatt egyrészt fokozódhat az etnikumok közötti fegyveres összecsapások száma, másrészt számítani kell a térségből való migráció növekedésére, amely elsősorban a szomszédos országoknak okozhat jelentős többletterhet.

A 2012-es lázadás egyik legfőbb tanulsága, hogy a térség államainak destabilizálódása egyidejűleg lehetőséget ad az elnyomott, függetlenedni vágyó lázadó csoportoknak, és a szélsőséges iszlamista erőknek, hogy a hatalmi vákuumot kihasználva jelentős mennyiségű fegyverhez jussanak. A líbiai haderő fegyverzetét ellenőrző bizottságok számos jelentésben megerősítették, hogy líbiai fegyverek kerültek nyugat-afrikai lázadó iszlamista csoportokhoz, szíriai ellenállókhöz, és a Gázai övezetben működő szélsőségesekhez.

A mali események emellett rámutattak a térségben élő radikális szervezetek együttműködésére, és azok hatékonyságára. Számottevő jelentés adta hírül, hogy a radikálisok megjelenésekor nem csak a terület elfoglalása történt meg, hanem a lakosság körében végzett toborzó és szélsőséges vallási nézetekre való benevelés is! A jelenség azért fontos, mert ez arra mutat, hogy a radikális szervezetek nem csak az adott térség fölötti befolyás elnyerésére törekednek, hanem vallási-ideológiai alapú, expanzív-támadó jellegű „szabadságharcra” hívják az ellenőrzésük alatt állókat, a hasonló vallásúak védelmére. Ezt a feltevést erősíti, hogy a konfliktusban a térségben lévő radikális fegyveres csoportosulás részt vett. A francia-mali haderő térben ugyan megfékezte a radikálisokat, viszont azok felszámolása nem történt meg. Várható, hogy a Maliból kiűzött radikális csoportosulások, harci tapasztalatokat szerezve, a szomszédos országokban hajtanak végre terrortámadásokat. A terrortámadások számának fokozódásával növekedhet a muszlim és nem muszlim lakosság közötti konfliktusok aránya a térség államaiban.

A nemzetközi közösség – francia kezdeményezésre – gyorsan reagált a hatalomátvételre és a lázadásra, ugyanakkor az ENSZ BT csak júliusban adta ki 2056 (2012) számú határozatát, amelyben a Mali konfliktust fenyegetőnek találta a nemzetközi békére és biztonságra, és csak decemberben az intervenciót engedélyező 2085 (2012) számút. A határozatok kiadásának késlekedése lehetővé tette a radikális iszlamista fegyvereseknek, hogy Azawad régiót – Mali kétharmadát – ellenőrzésük alá vonják, és megkezdjék „toborzó-átnevelő” tevékenységüket. A francia-mali haderő gyors beavatkozásának köszönhetően az iszlamista fegyveresek térnyerése megtört, és feloszlásra kényszerültek. Viszont a „benevelés” hatására növekedett azok létszáma, és gerilla háború kezdődött. Az iraki és afganisztáni tapasztalatok azt mutatják, hogy gerillahadviselés esetén a térség hosszú időre destabilizálódik, amelyet a fejlettebb fegyverzettel rendelkező nyugati erők is csak személyi-anyagi veszteséggel tudtak ideiglenesen stabilizálni.

A francia beavatkozást követően az EU, hazánkat is beleértve, azonnal támogatta az európai szövetséget. Az Unió képviselői nyilatkozataikban kijelentették, hogy valós fenyegetésnek tartották a radikálisok előretörését Maliban, amely egyben kihatással lehet a régió európai gazdasági érdekeltsegeire is. Az EU ezért létrehozta kiképző misszióját, amely hozzájárul a mali haderő kiképzettségi szintjének növeléséhez, az ország stabilitásának helyreállításához és növeli a helyiek irányunkban mutatott bizalmát. Azonban szem előtt kell tartani azt a tényt is, hogy a tuaregek támadását követően számos – előzőekben ugyancsak európai-amerikai kiképzésben részesült – mali katona átállt a felkelők oldalára, vagy maga is részt vett a legitim kormány elleni katonai puccsban.

Az EU továbbra is a térség stabilitásában és a helyi kormányokkal való kooperációban érdekelt. Az EU kiképző missziója lehetőséget teremt az EU-afrikai együttműködés szorosabbá tételére, a valós közös érdekekért való küzdelemben. E területen úgy gondoljuk, igazán érvényessé válhat a „win the hearts and minds” elve, mivel a térségben mutatott harci tevékenységünk, a helyiek anyagi-természeti támogatása mellett a döntő az lesz, hogy a helyi lakosok szintjén hogyan értékelődik tevékenységünk. A radikálisok terjeszkedésének tényleges akadálya elsősorban nem a fegyverek lehetnek, hanem egy valós EU alternatíva felkínálása, a helyi lakosokban keltett pozitív attitűdkeltés mentén.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

BÁLINT Tamás – DR. ZSIFKÓ Mariann

Budapest, 2013.
6. évfolyam 3. szám

A „win the hearts and minds” elvének alkalmazása akkor valósítható meg, ha a honi katonai kiképzésben egyre élet-szerűbb gyakorlatokat teremtünk, amelyekben jelentős szerep jut a műveleti eredményességre fókuszáló katonai pszichológiának is. Lehet, hogy a legjobb lőkészséggel rendelkező katona képes az ellenfél gyors leküzdésére, viszont egyáltalán nem biztos, hogy képes lesz az adott térségben élő lakosban pozitív attitűd kialakítására.

Kulcsszavak: Mali, tuareg, Líbia, Awazad, Szervál Hadművelet, AFISMA, EUTM-Mali

Key words: Mali, tuareg, Líbia, Awazad, Operation Serval, AFISMA, EUTM-Mali

FELHASZNÁLT IRODALOM

Besenyő János-Marsai Viktor: Országismertető-Líbia. „Sereg Szemle” Kiadvány 2012.

African Union pledges \$50 million for Mali intervention, in: <http://www.france24.com/en/20130128-african-union-pledges-50-million-dollars-mali-intervention-france> (letöltés ideje: 2013. 4. 13.)

A nigeri urán rejlik a francia katonai beavatkozás mögött?, in:

http://kitekinto.hu/europa/2013/02/09/a_nigeriai_uran_rejlik_a_francia_katonai_beavatkozas_mogott/ (letöltés ideje: 2013. 4. 6.)

A Political, Security and Humanitarian Crisis: Northern Mali, in: <http://reliefweb.int/report/mali/political-security-and-humanitarian-crisis-northern-mali> (letöltés ideje: 2013. 3. 29.)

Arrival of the British specialized trainers, in: <http://www.eutmmali.eu/> (letöltés ideje: 2013. 4. 21.)

Az újszülött még csak térden csúszik, nem áll lábra, in: <http://www.origo.hu/nagyvilag/20130220-alkaida-csatlosai-maliban-jemenben-szomaliaban.html> (letöltés ideje: 2013. 3. 29.)

Átvették a hatalmat a lázadók Maliban, in: <http://www.origo.hu/nagyvilag/20120322-atvettek-a-hatalmat-a-lazadok-maliban.html> (letöltés ideje: 2013. 3. 29.)

Civil Military Fusion Centre: CFC CC Weekly Review 2013. 3. 26., in:

http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/20130326_CFC_CC_Weekly_Review_Final.pdf (letöltés ideje: 2013. 3. 29.)

Civil Military Fusion Centre: CFC CC Weekly Review 2013. 3. 19., in:

http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/20130319_CFC%20CC%20Weekly%20Review_%20FINAL.pdf (letöltés ideje: 2013. 3. 29.)

Civil Military Fusion Centre: CFC CC Weekly Review 2012.11.12., in:

http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/CFC_Complex%20Coverage-Review-27_Nov_12_Final.pdf (letöltés ideje: 2013. 3. 29.)

Civil Military Fusion Centre: CFC CC Weekly Review 2012. 10. 9., in:

http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/CFC_Complex%20Coverage-Review-09_Oct_FINAL.pdf (letöltés ideje: 2013. 3. 29.)

Civil Military Fusion Centre: CFC CC Mediterranean Review 2012. 7. 10., in:

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

BÁLINT Tamás – DR. ZSIFKÓ Mariann

Budapest, 2013.
6. évfolyam 3. szám

http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/20120710_CFC_MedBasin_FINAL_to_PAO.pdf (letöltés ideje: 2013. 3. 29.)

Civil Military Fusion Centre: CFC CC Mediterranean Review 2012. 6. 26., in:

http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/20120626_CFC_MedBasin_FINAL%20%281%29.pdf (letöltés ideje: 2013. 3. 29.)

Civil Military Fusion Centre: CFC CC Mediterranean Review 2012. 4. 3., in:

http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/20120403_CFC_MedBasin_FINAL.pdf (letöltés ideje: 2013. 3. 29.)

Crisis in Mali: West Scrambles to Counter Islamist Offensive, in: <http://www.spiegel.de/international/world/france-and-west-pledge-support-after-islamists-start-offensive-in-mali-a-877050.html> (letöltés ideje: 2013. 4. 13.)

Dancing Nigerian soldiers prepare for Mali combat, in: <http://www.bbc.co.uk/news/world-africa-21060927> (letöltés ideje: 2013. 4. 14.)

ECOWAS STATEMENT ON MALI, in: <http://www.ecowas.int/publications/en/statement/mali1122012.pdf> (letöltés ideje: 2013. 4. 12.)

Elkezdett kivonulni Maliból a francia hadsereg, in: http://hvg.hu/vilag/20130409_Elkezdett_kivonulni_Malibol_a_francia_had (letöltés ideje: 2013. 4. 21.)

European Union External Action Service, Strategy for Security and Development in the Sahel, in: http://www.eeas.europa.eu/africa/docs/sahel_strategy_en.pdf 2013.4.21.

EUTM Mali accueille Monsieur Laurent FABIUS, in: <http://www.eutmmali.eu/> 2013.4.21

EUTM Mali: the stakes of a training mission, in: <http://www.opinicus-sro.com/EUTM-Mali-enjeux-d-une-mission-de?lang=en> 2013. 4. 21.

EUTM Mali - Advance party of EUTM Mali arrives in Bamako, in: <http://www.flickr.com/photos/eeas/sets/72157632720614388/> (letöltés ideje: 2013. 4. 21.)

EUTM Mali accueille Monsieur Laurent FABIUS, in: <http://www.eutmmali.eu/> (letöltés ideje: 2013. 4. 21.)

Franciaország: Ez már igazi háború, in: <http://www.origo.hu/nagyvilag/20130206-franci-vedelmi-miniszter-ez-mar-igazi-haboru.html> (letöltés ideje: 2013. 3. 29.)

France fears Al-Qaeda allied to Mali rebels, in: <http://www.dailystar.com.lb/News/International/2012/Apr-03/169048-mali-rebels-near-central-town-of-mopti-france.ashx#axzz1r9YF0LWZ> (letöltés ideje: 2013. 4. 13.)

France's Airstrike Helps Mali Army to Recapture Konna, in: <http://www.ibtimes.co.uk/articles/423409/20130112/mali-konna-capture-islamist-rebels-france-airstrike.htm> (letöltés ideje: 2013. 4. 13.)

France in 'direct combat' in Mali within hours, in: <http://news.yahoo.com/france-direct-combat-mali-within-hours-075035063.html> (letöltés ideje: 2013. 4. 13.)

French fight in Mali's hostile desert, in: <http://www.bbc.co.uk/news/world-africa-21919769> (2013. 4. 6.)

Growing concerns over African force in Mali, in: <http://www.middle-east-online.com/english/?id=58028> (letöltés ideje: 2013. 4. 12.)

Hullanak az al-Kaida vezetői Maliban, in: <http://www.origo.hu/nagyvilag/20130302-hullanak-az-al-kaida-vezetoi-maliban.html> (letöltés ideje: 2013. 3. 29.)

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

BÁLINT Tamás – DR. ZSIFKÓ Mariann

Budapest, 2013.
6. évfolyam 3. szám

"[International condemnation for Mali coup](#)". Al Jazeera. 23 March 2012. [Archived](#) from the original on 23 November 2012.

Retrieved 24 March 2012. (letöltés ideje: 2013. 4. 12.)

Islamists declare full control of Mali's north, in: <http://www.reuters.com/article/2012/06/28/us-mali-crisis-idUSBRE85R15720120628>

(letöltés ideje: 2013. 4. 1.)

Junta Leader in Mali Coup Vows to Keep Fighting Brief, in: http://www.nytimes.com/2012/04/01/world/africa/fighting-erupts-as-rebels-advance-in-mali.html?=&_r=0 (letöltés ideje: 2013. 3. 29.)

Liberia: Ellen - Liberia Will Send Troops to Mali for Peace Mission, in: <http://allafrica.com/stories/201301211925.html> (letöltés ideje: 2013. 4. 13.)

Libya: Gaddafi and his Mali-Chad Tuareg mercenaries, THURSDAY 24 MARCH 2011 / BY STÉPHANIE PLASSE, in: <http://www.afrik-news.com/article19172.html> (letöltés ideje: 2013. 4. 1.)

Mali conflict: 'Many die' in Ifoghas mountain battle, in: <http://www.bbc.co.uk/news/world-africa-21555898> (letöltés ideje: 2013. 4. 13.)

Mali conflict: France boosts troop numbers, in: <http://www.bbc.co.uk/news/world-africa-21054946> (2013.4.13.)

Mali crisis: Key players, in: <http://www.bbc.co.uk/news/world-africa-17582909> (letöltés ideje: 2013. 4. 6.)

Mali conflict: Rewriting the UN's best made plans, in: <http://www.bbc.co.uk/news/world-africa-21138107> (letöltés ideje: 2013. 4. 6.)

Mali profile, in: <http://www.bbc.co.uk/news/world-africa-13881370> (letöltés ideje: 2013. 4. 6.)

Mali: Britain prepared to send 'sizeable amount' of troops to support French, in: http://www.guardian.co.uk/world/2013/jan/28/british-troops-mali-mission?CMP=tw_t_gu (2013. 4. 7.)

Mali, in: http://www.pbs.org/wnet/africa/explore/sahel/countries/mali_intro.html (letöltés ideje: 2013. 4. 1.)

Mali: Islamist Militants in Mali Attack Timbuktu, In: <http://allafrica.com/stories/201303310144.html> (2013.4.1)

Mali Islamists suffer split as Africans prepare assault, in: <http://www.reuters.com/article/2013/01/24/us-mali-rebels-idUSBRE90M16T20130124> (letöltés ideje: 2013. 4. 13.)

Mali, in: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ml.html>

Mali country profile. Library of Congress Federal Research Division (January 2005). in: <http://lcweb2.loc.gov/frd/cs/profiles/Mali.pdf> (letöltés ideje: 2013. 4. 1.)

Mali: Complex Emergency Situation Report No. 29 (as of 27 March 2013), in: <http://reliefweb.int/report/mali/mali-complex-emergency-situation-report-no-29-27-march-2013> (2013. 3. 29.)

Mali army says 63 soldiers, 600 Islamists dead since January, in: <http://reliefweb.int/report/mali/mali-army-says-63-soldiers-600-islamists-dead-january> (letöltés ideje: 2013. 3. 29.)

Mali's coup leader: 'Coup isn't a nice word', in: http://www.washingtonpost.com/blogs/worldviews/wp/2013/03/28/malis-coup-leader-coup-isnt-a-nice-word/?wprss=rss_world (letöltés ideje: 2013. 3. 29.)

Mali coup leaders struggle to consolidate power, in: http://magharebia.com/en_GB/articles/awi/features/2012/03/29/feature-01 (letöltés ideje: 2013. 3. 29.)

Mali: Timbuktu heritage may be threatened, Unesco says, in: <http://www.webcitation.org/6CO9TFxR5> (letöltés ideje: 2013. 4. 13.)

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

BÁLINT Tamás – DR. ZSIFKÓ Mariann

Budapest, 2013.
6. évfolyam 3. szám

- Mali's Tuareg rebellion: What next?, in: <http://www.aljazeera.com/indepth/opinion/2012/03/20123208133276463.html> (letöltés ideje: 2013. 4. 5.)
- Mali Tuareg rebels declare independence in the north, in: <http://www.bbc.co.uk/news/world-africa-17635437> (letöltés ideje: 2013. 4. 6.)
- Mandate and Objectives, in: http://www.eutmmali.eu/?page_id=228 (letöltés ideje: 2013. 4. 21.)
- Megkezdik szolgálatukat a magyar katonák Maliban, in: http://hvg.hu/vilag/20130318_Megkezdik_szolgálatukat_a_magyar_katonak (letöltés ideje: 2013. 4. 21.)
- Mission Background, in: http://www.eutmmali.eu/?page_id=222, (letöltés ideje: 2013. 4. 21.)
- Nigeria: Air Force Sends War Planes to Mali Thursday, in: <http://allafrica.com/stories/201301170615.html> (letöltés ideje: 2013. 4. 13.)
- Report Update: Unsecured Libyan Weapons – Regional Impact and Possible Threats, in: <http://reliefweb.int/report/libya/report-update-unsecured-libyan-weapons-%E2%80%93-regional-impact-and-possible-threats> (letöltés ideje: 2013. 3. 29.)
- Sahel: Food Insecurity 2011-2013, in: <http://reliefweb.int/disaster/ot-2011-000205-ner> (2013. 3. 29.)
- Sahel, in: http://www.pbs.org/wnet/africa/explore/sahel/sahel_overview.html (letöltés ideje: 2013. 4. 1.)
- SECURITY COUNCIL AUTHORIZES DEPLOYMENT OF AFRICAN-LED INTERNATIONAL SUPPORT MISSION IN MALI FOR INITIAL YEAR-LONG PERIOD, Resolution 2085 (2012) Stresses Need to Further Refine Military Planning, in: <http://www.un.org/News/Press/docs/2012/sc10870.doc.htm> (2013. 4. 13.)
- The Causes of the Uprising in Northern Mali, in: <http://thinkafricapress.com/mali/causes-uprising-northern-mali-tuareg> (letöltés ideje: 2013. 4. 7.)
- Top Mali Islamist rejects northern independence, wants sharia in whole country By Reuters Staff JUNE 17, 2012, in: <http://blogs.reuters.com/faithworld/2012/06/17/top-mali-islamist-rejects-northern-independence-wants-sharia-in-whole-country/> (letöltés ideje: 2013. 4. 1.)
- Touareg rebels step up pressure on Mali, in: http://magharebia.com/en_GB/articles/awi/features/2012/03/27/feature-01 (letöltés ideje: 2013. 3. 29.)
- Tuareg rebels declare the independence of Azawad, north of Mali, in: <http://english.alarabiya.net/articles/2012/04/06/205763.html> (letöltés ideje: 2013. 4. 1.)
- Unsecured Libyan Weapons:Regional Impact and Possible Threats, in: http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/20120118_CFC_MedBasin_Thematic_Unsecured_Libya_Weapons%5B1%5D.pdf (letöltés ideje: 2013. 3. 29.)
- US slams African force as French begin Mali pullout, in: <http://www.france24.com/en/20130410-usa-slams-africa-force-ecowas-france-troop-withdrawal?autoplay=1> (letöltés ideje: 2013. 4. 12.)